

KONSIDERATA TË PËRGJITHSHME

1. Tabela **“SHKALLA E HUMBJES SË AFTËSISË SË PËRHERESHME NË PUNË, Tabela Nr.2”**, është e mbështetur kryesisht në **“European physical and mental disability rating scale for medical purposes”**, të Bashkimit Europian si dhe në tabelat analoge të disa vendeve të Ballkanit Perëndimor (Kroaci, Kosovë, Mali i Zi, Maqedoni). Në këtë tabelë, janë listuar pasojat (sekuelat) e përhershme pasojë e dëmtimeve traumatike nga mjetet motorike dhe në shumicën e rasteve janë të shprehura në përqindje fikse si p.sh. 15%, 40% etj..

Tabela është ndërtuar në përshtatje me topografinë regjionale të sistemeve të organeve të trupit njerëzor është e ndarë në gjashtë pjesë, secila e titulluar me emrin “Artikull”, me numra nga 1 deri në 6. Çdo artikull ndahet në pika dhe nënpika si p.sh. Art. 1, pika 1.1, nënpika 1.1.1 e kështu me radhë për secilën pasojë të çdo dëmtimi traumatik.

Vlerësimi mjekësor, në dëmtimet serioze duhet të kryhet në një kohë kur gjendja shëndetësore e të dëmtuarit të ketë arritur **një përmirësim mjekësor maksimal**, pra rikuperimi të jetë arritur në masën më të mirë të mundshme dhe gjendja invalidizuese e pacientit konsiderohet e palëvizshme. Në këtë kontekst, koeficienti i paaftësisë nuk mund të përcaktohet të paktën para 6 muajve nga data e dëmtimit, përveç rasteve kur palët kanë rënë dakord ndryshe, duke bërë parashikime sa më të sakta për ecurinë e gjendjes shëndetësore dhe përmirësimin e tij maksimal të mundshme; konkluzione për ardhmërinë e të dëmtuarit në bashkëpunim me specialistët e fushave të ndryshme mjekësore.

Vlerësimi mjekësor në përcaktimin e pasojave (residuave) shëndetësore duhet të përshtasë rregullat e mëposhtme:

- Të identifikojë të gjitha dëmtimet traumatike, në momentin e traumës sipas përshkrimit të mjekëve të qendrave shëndetësore e spitalore.
- Të përcaktoje diagnozën dhe të analizojë ashpërsinë e dëmtimeve dhe pasojat që ato lenë ose do të lenë në jetën e përditshme shoqërore profesionale të të dëmtuarit edhe kur nuk kanë mbaruar procedurat mjekësore të shërimit e rehabilitimit..
- Të vlerësojë në përqindje shkallën e zvogëlimit të aktivitetit jetësor të personit të dëmtuar.
- Të parashikojë në rastet kur i dëmtuari është në vazhdimësi të procedurave mjekësore paaftësinë pas përfundimit të tyre.

Vlerësimi për përcaktimin e pasojave shëndetësore duhet të bazohet:

1. Në shqyrtimin dhe vlerësimin e dokumenteve mjekësore që duhen të jenë pjesë e “Dosjes së Dëmit”:
 - a) Kartelat klinike të trajtimit spitalor të të dëmtuarit (fotokopje e vulosur dhe firmosur nga përgjegjësi i zyrës së statistikës së institucionit).
 - b) Kartela mjekësore personale e shërbimit ambulator të lagjes ku banon i dëmtuari (fotokopje e vulosur dhe firmosur nga përgjegjësi i zyrës së statistikës së institucionit).

- c) Epikriza zyrtare të ndryshme apo konsulta mjekësore me firmën dhe vulën personale të specialistit përkatës.
- d) Raporte paaftësie Modular tip A dhe B, ose nga komisionet medikolegale apo nga KMCAP.
- e) Ro-grafi, Skaner, Rezonance manjetike dhe çdo dokument tjetër të lëshuara nga institucionet mjekësore, që mund ti disponojë i dëmtuari.
- f) Akt-ekspertimi zyrtar i mjekësisë ligjore.
- g) Të dhënat e ekzaminimeve plotësuese, ose konsultave specialistike, krahas pasqyrimin në akt duhet ti bashkëlidhet akti i vlerësimit.

2. PARIMET METODOLOGJIKE TË PËRCAKTIMIT TË KOEFICIENTIT TË PAAFTËSISË

- Caktimi i përqindjeve bëhet në mënyrë të përshkallëzuar nga 0 deri 100% (totali nuk mund ta tejkalojë 100%-in).
- Në raste të veçanta, kur pasojat e dëmtimeve trupore ndërthuren me pasojat nga një ngjarje të vjetër aksidentale e të dëmtuarit, vlerësimi duhet të bëhet duke zbritur përqindjen e mëhershme të zvogëlimit të aktivitetit jetësor.
- Te pasojat e dëmtimeve të shumëfishta që mund të jenë njëkohësisht të pranishme në regjione të ndryshme të trupit (politraumat) si në kokë, krahë apo gjymtyrë, përqindja e përgjithshme llogaritet duke filluar nga pasoja që ka përqindjen më të lartë, dhe më pas përqindjet vijuese caktohen duke u bazuar në rregullin në formulën e përcaktuar në këtë kapitull.
- Përqindjet e dëmtimit të gishtave mbledhen matematikisht.
- Kur vlera del me presje dhjetore shifra rrumbullakoset me numërorin më lart (p.sh; 10.1 rrumbullakoset 11).

3. Metoda për llogaritjen e paaftësisë së përhershme

Vlerësimi në përqindje do të bëhet sipas artikujve të paraqitur në tabelën 2.

Në rastet e disa dëmtimeve trupore do të bëhet përlllogaritja e Humbjes të Aftësisë për Punë me Metodën Gjeometrike, duke bërë renditjen nga përqindja më e lartë deri tek më e ulëta, sipas formulës më poshtë:

Formula: $1 + 1/2 + 1/4 + 1/8$ etj..

- 1 Është Dëmtimi i Parë i Plotë që korrespondon me përqindjen më të lartë
- $\frac{1}{2}$ Është Dëmtimi i Dytë që korrespondon me përqindjen e dytë më të lartë (nëse ka dëme të tjera)
- $\frac{1}{4}$ Është Dëmtimi i Tretë që korrespondon me përqindjen e tretë më të lartë (nëse ka dëme të tjera)
- $\frac{1}{8}$ Është Dëmtimi i Katërt që korrespondon me përqindjen e katërt më të lartë (nëse ka dëme të tjera).

Nëse ka dëmtime të tjera vazhdohet formula sipas progresionit në zbritje.

Tabela nr. 2
“SHKALLA E HUMBJES TË AFTESISË TË PËRHERESHME NË PUNË

Përmbajtja

Art. 1 Pasojat e dëmtimeve traumatike të Kokës

Pika 1.1. Sekuelat në SNQ (kraniocerebrale)

Pika 1.2. Sekuelat pas dëmtimit të nervave kranialë

Art. 2 Pasojat e dëmtimeve traumatike të Fytyrës

Pika 2.1. Sekuelat në aparatin oftalmologjik

Pika 2.2. Sekuelat në aparatin otorinolaringologjik

Pika 2.3. Sekuelat në aparatin stomatologjik

Art. 3 Pasojat e dëmtimeve traumatike të Krahavorit

Pika 3.1. Sekulat në aparatin e frymëmarrjes

Pika 3.2. Sekuelat në aparatin e zëmrës dhe enëve të gjakut

Art. 4 Pasojat e dëmtimeve traumatike të barkut

Pika 4.1 Sekuelat në aparatin e tretjes

Pika 4.2. Sekuelat në aparatin urinar

Pika 4.3. Sekulat në aparatin riprodhues

Art. 5 Pasojat e dëmtimeve traumatike të sistemit osteo-artikular

Pika 5.1. Sekuelat në gjymtyrët e sipërme

Pika 5.2. Sekuelat në gjymtyrët e poshtme

Pika 5.3. Sekuelat e demtimeve të nervave të gjymtyrëve të sipërme dhe të poshtme.

Pika 5.4. Sekuelat në shtyllën kurizore (medula dhe vertebrat)

Pika 5.5. Sekuelat në baçin (pelvisi)

Art. 6 Pasojat e dëmtimeve traumatike të lëkurës dhe flokëve

Art.1 Pasojat e dëmtimeve traumatike të kokës

Pika 1.1. Sekuelat në SNQ (kranio- cerebrale)

1.1.1. Lëndime të rënda morfologjike të trurit:

- a) Gjendje klinike vegetative (dekortikimi trunor).....**100%**
- b) Tetraplegjia dhe triplegjia me humbje të plotë të veprimeve të pavarura për të kryer aktivitete të nevojave jetësore (varesi e plotë nga të tjerët).....**90%**

1.1.2. Lëndime të rënda morfologjike të trurit me pasojë të deficiteve motore:

- a) Hemiplegjia komplete me afazi.....**90%**
- b) Hemiplegji komplete pa afazi.....**75%**
- c)Paraplegji.....**70%**
- d) Monoplegji.....**40%**

Shënim: Për Tetraparezën, triparezën, hemiparezën, paraparezën dhe monoparezën caktohet për analogji gjer në 2/3 e përqindjes të paaftësisë të caktuar për atë lloje paralize. Vlerësimi të jete i mbështetur nga specialisti i fushës përkatëse.

1.1.3. Epilepsitë me humbje të vetëdijes, që nuk mund të kontrollohet nga terapia, me përkeqësim fizik dhe mendor, me atake disa herë në javë**65%**

1.1.4. Epilepsitë me humbje të vetëdijes, që kontrollohen me vështirësi nga terapia, me atake disa herë në muaj.....**40%**

1.1.5. Epilepsitë me humbje të vetëdijes, që kontrollohen mirë nga terapi.....**20%**

1.1.6. Epilepsitë pa humbje të vetëdijes, me atake të thjeshta fokale, të diagnostikuara dhe konfirmuara sipas llojit të atakut, shpeshtësisë dhe me efekte ansore gjatë mjekimit.....**15%**

1.1.7. Lëndim morfologjik i trurit me funksion të dëmtuar cerebral (marramendje, çrregullim të baraspeshës gjatë qëndrimit në këmbë dhe në ecje).....**30%**

1.1.8. Gjendje pas Hematomë e operuar intracerebrale ose subdurale si dhe kontuzioni cerebral, me çrregullime të vazhdueshme të funksioneve të sistemit nervor vegetativ,.....**30%**

1.1.9. Gjendje pas trepanacionit të kafkës, gjendje pas hematomes epidurale të operuar, gjendje pas frakturës së bazës ose të kubesë së kafkës e pa operuar.....**10%**

1.1.10. Sindroma Parkinsoniane	
a) e formës së lehtë.....	30%
b) e formës së mesme.....	50%
c) e formës së rëndë.....	70%
1.1.11. Sindroma pseudobulbare	60%
1.1.12. Sindroma cerebelare:	
a) unilaterale	20%
b) bilaterale	40%
1.1.13. Meningiti post traumatik me kriza të dhimbshme, radikuloalgji, çrregullime të karakterit.....	20%
1.1.14. Sindromi pas tronditjes së trurit (post commotio cerberi) të konfirmuar në vijimësi me EEG, ekzaminime otovestibulare dhe oftamologjike	10%

Shënim:

- 1. Për pikat e mësipërme nga 1.1.1 deri në 1.1.13, koeficienti i paaftësisë në %, nuk mund të jepet pa kaluar të paktën 6 muaj nga momenti i dëmtimit.*
- 2. Tek dëmtimet e shumëfishta të trurit, % e paaftësisë nuk mbledhet, por përqindja caktohet vetëm sipas një pike që është më e përshtatshme për të dëmtuarin.*
- 3. Të gjitha format e epilepsisë duhet të jenë të verifikuara në mënyrë spitalore ose ambulatorie me aplikimin e metodave bashkëkohore të diagnostikimit.*

Pika 1.2. Pasojat pas dëmtimit të nervave kranialë:

1.2.1. Dëmtim e n.olfaktorius (i nuhatjes), anosmia.....	5%
1.2.2. Paralize e n.trigeminus e njëanshme.....	15%
1.2.3. Paralizë e n.trigeminus e dyanshme.....	30%
1.2.4. Paralizë e n.facial e njëanëshme.....	20%
1.2.5. Paralizë e n.facial e dyanëshme.....	45%
1.2.6. Paralizë i n.statoakustik me shurdhim të njëanshëm.....	15%
1.2.7. Paralizë i n.statoakustik me shurdhim të dyanshëm.....	50%
1.2.8. Dëmtim i n.glosofaringeal me pengesa në gëlltitje.....	10%
1.2.9. Paralizë e n.hipoglosal	10%

Art. 2. Pasojat e dëmtimeve traumatike të fytyrës

Pika 2.1. Sekuelat në aparatit oftalmologjik

2.1.1. Humbja e plotë e shikimit në të dy sytë.....90%

2.1.2. Humbja e plotë e shikimit në njërin sy.....35%

2.1.3. Zvogëlimi i shikimit për çdo të dhjetën e mprehtësisë së të pamurit.....2,5%

Shënim: Në qoftë se në syrin tjetër të të pamurit është dobësuar mbi 3/10-at, për çdo të dhjetën pasuese të zvogëlimit të shikimit në syrin e dëmtuar, përlllogaritet 5%. Vlerësimi do jetë i njëjtë si për myopine dhe për hypermetropine. Për llogaritet me 2.5% për çdo të dhjetën e zvogëlimit të mprehtësisë së shikimit, por nuk mund të tejkalojë 85%.

2.1.4. Diplopia e pariparueshme e dëmtimit të syrit.....25%

2.1.5. Lëndimi i kapakëve të syrit.....10%

2.1.6. Ptoza (varësia nga kufizimi i fushës vizive).....10%

2.1.7. Lëndimi i aparatit lotor.....10%

2.1.8. Afakia e njëanshme.....10%

2.1.9 Afakia biladerale20%

2.1.10. Pseudofakia e njëanshme.....2.5%

2.1.11. Pseudofakia e dyanshme.....5%

2.1.12. Midriaza (dhe/ose çrregullimi i akomodimit dhe konvergjencës).....5%

2.1.13. Ngushtimi koncentrik i fushës vizive në pjesën e mbetur të syrit:

a) Deri në 30 shkallë të fushës vizive periferike.....20%

b) Deri në 10 shkallë të fushës vizive periferike.....15%

c) Deri në 5 shkallë të fushës vizive periferike.....10%

2.1.14. Ngushtimi koncentrik i fushës vizive në njërin sy:

a) Deri në 30 shkallë të fushës vizive periferike.....20%

b) Deri në 5 shkallë të fushës vizive periferike10%

2.1.15. Skotomi qendrore në fushën vizive:

a) Në njërin sy.....25%

b) Në të dy sytë.....70%

2.1.16. Kuadrantanopsia sipas tipit.....10 %

2.1.17. Skotomet paraqëndrore dhe jukstaqendrore me mprehtësi të ruajtur :

a) Në njërin sy.....10%

b) Në të dy sytë.....15%

2.1.18. Hemianopsitë (varësisht nga lloji, përfshirja si dhe nga dëmtimi i shikimit në pjesën qendrore të fushës vizive)..... 50%

Shënim:

1. *Përcaktimi i mprehtësisë së shikimit pas operimit, bëhet jo më përpara se 6 muaj nga data e operacionit .*

2. *Nëse ekzistojnë më shumë se një pasojë, pas dëmtimit të syrit, ato nuk mblidhen, por merret në përcaktim vetëm një pasojë, ajo që ka % më të lartë.*

Pika 2.2. Pasojat e dëmtimeve të dëgjimit, hundës dhe zërit (Otorinolaringologjia)

2.2.1. Humbja e plotë e dëgjimit:

a) E dyanshme.....60%

b) E njëanshme.....15%

2.2.2. Shurdhimi i plotë i njëanshëm me reaksion të shuar kalorik të organit vestibular në atë vesh.....20%

2.2.3. Shurdhim i plotë i dyanshëm me reaksion të ruajtur kalorik të organit vestibular në të dy anët, sipas Floëler-Sabine:

a) 20% deri në 30%.....5%

b) 31% deri në 60%.....10%

c) 61% deri në 85%.....20%

2.2.4. Shurdhim i plotë i dyanshëm me reaksion të shuar kalorik të organit vestibular në të dy anët sipas Floëler-Sabine:

a) 20% deri në 30%.....10%

b) 31% deri në 60%.....20%

c) 61% deri në 85%.....30%

2.2.5. Shurdhim i rëndë i njëanshëm me reaksion të ruajtur kaorik të organit vestibular, me humbje dëgjimi 90-95 decibel.....10%

2.2.6. Shurdhim i rëndë i njëanshëm me reaksion të shuar kalorik të organit vestibular, me humbje dëgjimi 90-95 decibel.....12%

2.2.7. Tinitus atrium (ushtima në vesh), e izoluar (si pasojë e traumës).....5%

2.2.8. Dëmtim i dyanshëm i organit vestibular, me pengesa objektive:

a) Dëmtim jo i plotë (me funksion pjesërisht të ruajtur).....10%

b) Dëmtim i plotë (me reaksion të shuar).....	25%
2.2.9. Dëmtim i njëanshëm i organit vestibular	
a) Jo i plotë	5%
b) I plotë	10%
2.2.10. Atake beninje paroksizmale të marramendjes.....	3%
2.2.11. Mbyllja e plotë (pakalueshmeria) e vrimave të hundës.....	10%
2.2.12. Mbyllja e pjesshme e vrimave të hundës	8%
2.2.13. Mbyllja e plotë (pakalueshmeria) e njërës vrimë të hundës.....	5%
2.2.14. Afonia.....	30%
2.2.15. Disfonia në shkallë të rëndë.....	10%
2.2.16. Disfonia në shkallë të lehtë.....	5%
2.2.17. Humbja e plotë e laringut me trakeostome të përhershme.....	50%
2.2.18. Humbja e hundës e pjesshme.....	15%
2.2.19. Humbja e hundës e plotë	35%
2.2.20. Humbja e nuhatjes	10%
2.2.21. Humbja e pjesshme e llapës së veshit.....	5%
2.2.22. Humbja e plotë e një llape te veshit	10%
2.2.23. Humbja e plotë e të dy llapave të veshëve	20%

Pika 2.3. Pasojat e dëmtimeve të lëkurës së fytyrës dhe zgavrës së gojës (Stomatologjia)

2.3.1. Cikatrice (Vraje), të shumta, sipërfaqësore, të vijëzuara dhe të hiperpigmentuara që shëmtojnë fytyrën por pa çrregullime funksionale.....	15%
2.3.2. Cikatrice hipertrofike (keloide) të shoqëruar me çrregullime funksionale: ngushtimi gojës, i vrimës së syrit, deformim i hundës	20%
2.3.3. Humbja traumatike e të gjithë dhëmbëve	20%
2.3.4. Humbja e një dhëmbi llogaritet	1%, ndërsa për dhëmbët prerës.....1.5%
2.3.5. Dëmtimet maksilo-faciale me hapje të kufizuar të gojës (distanca midis dhëmbëve të sipërm dhe atyre të poshtëm:	
a) Hapje e kufizuar e gojës deri 1 cm.....	30%
b) Hapje e kufizuar e gojës nga 1-3 cm.....	15%
c) Hapje e kufizuar e gojës nga 3-4 cm.....	8%

2.3.6. Pasojat në përtypte dhe kafshim:

- a) Në shkallë të lehtë.....6%
- b) Në shkallë të mesme.....10%
- c) Në shkallë të rëndë.....15%

2.3.7. Dëmtime deformuese në fytyrë nga frakturat e kockave të fytyrës dhe atyre maksilo-faciale postraumatike me pengesa funksionale:

- a) shkallë e lehtë.....5%
- b) shkallë e mesme.....15%
- c) shkallë e rëndë.....30%

2.3.8. Amputimi i gjuhës:

- a) Amputimi i 1/3..... 15%
- b) Amputimi i 2/325%
- c) Amputimi i plotë35%

Shënim: Prania e cikatricave (varjeve) në pjesët e dukshme të trupit, pa pengesa funksionale, konsiderohet si një çështje estetike-kozmetike. Shëmtimi në të vërtetë përbën një problem të mirëfilltë psikologjik, që bazohet në ndjenjat subjektive e individuale të dëmtuarit (dhimbje shpirtërore), sidomos kur ndodhet në një rreth shoqëror dhe mund të ndihet në vështirësi. Vlerësimi bëhet në përshtatje me moshën, gjininë, profesionin, lokalizimin e dëmtimit, madhësinë e dëmtimit, etj..

Art. 3 Pasojat e dëmtimeve traumatike të kraharorit

Pika 3.1. Sekulat në aparatën e frymëmarrjes

3.1.1. Dëmtimet e trakesë:

- a) Gjendja pas trakeotomisë për shkak të indikacioneve vitale pas dëmtimit.....5%
- b) Stenoza e trakesë pas dëmtimit të fytyrës dhe pjesës fillestare të trakesë.....10%

3.1.2. Stenoza e trakesë për shkak të bartjes së përhershme të kanjules.....60%

3.1.3. Dëmtimet e brinjëve:

- a) thyerja e më së paku dy brinjëve e shëruar me largim ose thyerja e dërrasës së gjoksit e shëruar me largim.....5%
- b) thyerja e tri e më shumë brinjëve e shëruar me largim pa zvogëlim të ventilimit të mushkërive të tipit restriktiv.....gjer në 10%

3.1.4. Gjendja pas torakotomisë.....gjer në 10%

Shënim: Për thyerjen e një brinje nuk jepet paaftësi e përhershme.

3.1.5. Zvogëlimi i funksionit të mushkërive si pasojë e thyerjeve serike të brinjëve apo dëmtimeve penetruese të kafazit të krahavorit, adezioneve postraumatike apo hemotoraksit dhe pneumotoraksit, kapaciteti vital i zvogëluar:

- a) në shkallë të lehtë, 20 gjer 30%15%
- b) në shkallë të mesme, 31 gjer 50%30%
- c) në shkallë të rëndë, më shumë se 50%.....35%

3.1.6. Fistula pas empiemit15%

3.1.7. Abcesi kronik i mushkërive25%

3.1.8. Humbja e plotë e një mushkrie:

- a) E majta.....20%
- b) E djathta.....35%

3.1.9. Humbja e një lobi të mushkërisë.....10%

3.1.10. Humbja e njërit gji:

- a) gjer në moshën 50 vjeçare10%
- b) mbi moshën 50 vjeçare5%

3.1.11. Humbja e dy gjinjëve:

- a) gjer në moshën 50 vjeçare.....25%
- b) mbi moshën 50 vjeçare10%

Pika 3.2. Sekuelat në aparatit e zemrës dhe enëve të gjakut

3.2.1. Dëmtimet penetruese të zemrës:

- a) zemra me EKG normale30%
- b) zemra me EKG të ndryshuar45%

3.2.2. Ruptura e aortës së operuar:

- a) me protezë.....10%
- b) operimi endoskopik me graft20%

3.2.3. Rikonstrukcion i arterieve periferike:

- a) me vene5%
- b) me protezë10%

3.2.4. Dëmtim i venave dhe sistemit limfatik të shoqëruara me enjtje të këmbëve, dermanit hipostatik dhe ulceracione10%

3.2.5. Dëmtim i venave dhe i sistemit limfatik të shoqëruar me ndjenjë të këmbëve të rënuara dhe enjtje.....10%

Art. 4 Pasojat e dëmtimeve traumatike të barkut

Pika 4.1. Sekuelat në aparatin e tretjes

4.1.1. Çrregullimet e gjëlltitjes:

- a) Në shkallë të lehtë (e verifikuar me Rg dhe endoskop).....5%
- b) Në shkallë të rëndë (gjëlltitje vetëm e ushqimit të qullët).....15%
- c) Pamundësi e plotë e gjëlltitjes (Sonda ose gastrostoma e detyrueshme).....70%

4.1.2. Ngushtim i ezofagut:

- a) Në shkallë të lehtë (e verifikuar me endoskop).....5%
- b) Në shkallë të mesme (e verifikuar me endoskop).....10%
- c) Në shkallë të rëndë (e verifikuar me endoskop).....20%

4.1.3. Laparatomia dhe hernia:

- a) Vrraja operatore pas laparatomisë, ose hernia post traumatike e murit të barkut.....10%
- b) Hernia diafragmave recidivuese pas trajtimit kirurgjikal të hernisë
diafragmave posttraumatike30%

4.1.4. Dëmtimi i stomakut:

- a) me qepje.....15%
- b) me reseksion20%

4.1.5. Dëmtimet e zorrëve:

- a) Me qepje5%
- b) Me reseksion (varësisht nga shkalla e reseksionit dhe pasojave funksional).....10%

4.1.6. Dëmtimet e mëlçisë:

- a) Me qepje5%
- b) Me reseksion 1-3 segmente10%
- c) Me reseksion mbi 3 segmente15%
- d) Hepatektomia e majtë ose e djathtë25%
- e) Transplantimi i mëlçisë50%

4.1.7. Dëmtimi i pankreasit:

- a) Pankreatektomia distale15%
- b) Reseksioni i kokës së pankreasit30%

4.1.8. Humbja e shpretkës:	
a) gjer në moshën 20 vjeçare.....	20%
b) mbi moshën 20 vjeçare	15%
4.1.9. Anusi i kundërnatyrshëm (anus praeter naturalis) i përhershëm:	
a) Ileostoma	35%
b) Kolostoma	30%
4.1.10. Fistula stercorale (stercoralis)	25%
4.1.11. Mospërmbajtja e fekaleve (incontinentia alvi):	
a) e pjesëshme	15%
b) e plotë	45%

Pika 4.2. Sekuelat në aparatit urinar

4.2.1. Humbja e një veshke me funksionim normal të veshkës tjetër	40%
4.2.2. Humbja e një veshke me dëmtim funksional të veshkës tjetër:	
a) në shkallë të lehtë gjer në 30% të dëmtimit të funksionimit.....	35%
b) në shkallë të mesme gjer në 50% të dëmtimit të funksionimit.....	50%
c) në shkallë të lartë mbi 50% të dëmtimit të funksionimit	70%
4.2.3. Dëmtimi (rupture e pjesshme) e veshkës me qepje.....	10%
4.2.4. Çrregullim i lëshimit të urinës për shkak të dëmtimit të uretres të shkallëzuar sipas Charriere:	
a) në shkallë të lehtë nën 18CH	5%
b) në shkallë të mesme nën 14CH.....	15%
c) në shkallë të rëndë nën 6 CH	30%
4.2.5. Dëmtimi i fshikëzës urinare me kapacitet të zvogëluar për çdo 1/3 e kapacitetit të zvogëluar	10%
4.2.6. Mospërmbajtja (inkontineca) e plotë urinare:	
a) tek meshkujt	40%
b) tek femrat	50%
4.2.7. Fistula urinare:	

a) uretrale	20%
b) perineale dhe vaginale	30%

Pika 4.3. Sekulat në aparatın riprodhues

4.3.1. Humbja e një testisi gjer në moshën 60 vjeçare.....	15%
4.3.2. Humbja e një testisi mbi në moshën 60 vjeçare.....	5%
4.3.3. Humbja e dy testeve gjer në moshën 60 vjeçare	40%
4.3.4. Humbja e dy testiseve mbi moshën 60 vjeçare.....	15%
4.3.5. Humbja e penisit gjer në moshën 60 vjeçare	50%
4.3.6. Humbja e penisit mbi moshën 60 vjeçare	30%
4.3.7. Humbja e mitrës (histerektomia):	
a) Në periudhen riprodutive	35%
b) Pas menopazes	10%
4.3.8. Humbja e tubit uterin dhe vezores në periudhën riprodutive	
a) E njëanshme.....	10%
b) E dyanshme.....	20%
4.3.9. Dëmtimet e vulvës dhe vaginës që pamundësojnë bashkëjetesën gjer në moshën 60 vjeçare	40%
4.3.10. Dëmtimet e vulvës dhe vaginës që pamundësojnë bashkëjetesën mbi moshën 60 vjeçare	15%
4.3.11. Dëmtimet e nënës me fëmijë në bark bëhen duke vlerësuar vetëm dëmtimet e nënës nëse ka të tilla.	

Art 5. Pasojat e dëmtimeve traumatike të sistemi osteo-artikular

Pika 5.1. Sekuelat në gjymtyrët e sipërme

Anesia Dominante Jo Dominante

5.1.1. Amputimet (gjymtyrët e sipërme)

5.1.1.1. Humbja e krahut në artikulationin e shpatullës.....	65%	60%
5.1.1.2. Humbja e krahut mbi 2/3 -tën.....	60%	55%
5.1.1.3. Humbja e krahut nën 1/3 –tën.....	55%	50%
5.1.1.4. Humbja e parakrahut.....	50%	45%
5.1.1.5 Humbja e të dy krahëve në artikulationin e shpatullave.....	90%	
5.1.1.6. Humbja e të dy krahëve mbi nivelin e brylit	80%	

5.1.1.7. Humbja e të dy parakrahëve.....75%

5.1.2. Krah dhe Nyja e krahut

Anesia Dominante Jo Dominante

5.1.2.1. Ankilozë

- a) në pozitë të pafavorshme funksionale.....35%.....30%
b) në pozitë të favorshme funksionale.....30%.....25%

5.1.2.2. Kontraktura e nyjes së krahut pas lëndimit të strukturave

kockore-ligamentoze :

- a) në shkallë të lehtë (deri ne 1/3).....5%.....4%
b) në shkallë të mesme (deri ne 2/3).....12%.....10%
c) në shkallë të rëndë (mbi 2/3).....20%.....18%

5.1.2.3. Artroza posttramatike e nyjes së krahut me kufizim të lëvizjes:

- a) në shkallë të lehtë (deri 1/3).....10%.....8%
b) në shkallë të mesme (deri 2/3).....15%.....13%
c) në shkallë të rëndë (mbi 2/3).....25%.....23%

5.1.2.4. Instabilitet i nyjes së krahut pas luksacionit.....15%.....10%

5.1.2.5. Ngjitje jo e rregullt e klavikulës.....5%.....5%

5.1.2.6. Pseudoartroza e klavikulës.....10%.....10%

5.1.2.7. Pseudoartroza e humerusit.....25%.....20%

5.1.2.8. Osteomieliti kronik i humerusit25%.....20%

5.1.2.9. Osteomieliti kronik i klavikulës10%.....10%

5.1.2.10. Endoproteza e nyjes së krahut20%.....15%

5.1.2.11. Luksacion i mbetur i nyjes akromioklavikulare10%.....10%

5.1.2.12. Luksacion i mbetur i nyjes sternoklavikulare5%.....5%

5.1.3 Bërryli dhe Parakrah

5.1.3.1. Ankilozë:

- a) në pozitë të pafavorshme funksionale30%.....25%
b) në pozitë të favorshme funksionale.....25%.....20%

5.1.3.2. Kontraktura e nyjes së brrylit pas lëndimit të

strukturave kockore-ligamentoze :

- a) në shkallë të lehtë (deri 1/3).....5%.....4%
b) në shkallë të mesme (deri 2/3).....10%.....8%
c) në shkallë të rëndë (mbi 2/3).....20%.....18%

5.1.3.3. Artroza posttraumatike e nyjes së brrylit me kufizim të

lëvizjes së tyre:

- a) në shkallë të lehtë (deri 1/3).....10%.....8%
b) në shkallë të mesme (deri 2/3)15%.....13%
c) në shkallë të rëndë (mbi 2/3).....25%.....23%

5.1.3.4. Rotacioni i zvogëlimit të parakrahut(pro/supinacion) :

a) në shkallë të lehtë	5%	4%
b) në shkallë të mesme	8%	7%
c) në shkallë të rëndë	13%	11%
5.1.3.5. Osteomieliti kronik i njërës kockë të parakrahut.....	12%	12%
5.1.3.6. Osteomieliti kronik i të dy kockave të parakrahut.....	15%	15%
5.1.3.7. Psudoartroza e radiusit ose ulnes	15%	15%
5.1.3.8. Psudoartroza e dy kockave të parakrahut.....	25%	20%
5.1.3.9. Endoproteza e nyjes së brrylit	20%	18%
5.1.3.10. Instabiliteti i nyjes së brrylit nga raptura e ligamenteve kolaterale.....	13%	10%

5.1.4. Kyçi i dorës

Anesia Dominante Jo Dominante

5.1.4.1. Ankiloza:

a) në ekstension.....	15%	10%
b) në të njëjtin rafsh me parakrahun.....	20%	15%
c) në fleksion	30%	20%

5.1.4.2. Kontraktura të nyjes së kyçit të dorës:

a) në shkallë të lehtë	6%	4%
b) në shkallë të mesme	10%	8%
c) në shkallë të rëndë	20%	15%

5.1.4.3. Artroza postraumatike e kyçit të dorës me kufizim të lëvizjes së artikulacionit:

a) në shkallë të lehtë.....	10%	8%
b) në shkallë të mesme	15%	13%
c) në shkallë të rëndë	25%	23%

5.1.4.4. Endoproteza e kockës skafoide

8% 7%

5.1.4.5. Psudoartroza e kockës skafoide

10% 8%

5.1.4.6. Endoproteza e kyçit të dorës

22% 20%

5.1.4.7. Ngjitje jo e rregullt pas thyerjes së kockës I-re MC.....

4% 4%

5.1.4.8. Ngjitje jo e rregullt e kockës II,III,IV dhe V të MC.....

3% 3%

5.1.5. Shuplaka e dorës

Anesia Dominante Jo Dominante

5.1.5.1. Amputimi i shuplakës së dorës.....

50% 45%

5.1.5.2. Amputimi i të dy shuplakave

75%

5.1.5.3. Amputimi i gishtit të madh të dorës:

a) me humbje të MC+PP+DP	30%	25%
--------------------------------	-----	-----

b) me humbje të PP+DP	20%	18%
c) me humbje të DP	10%	9%

5.1.5.4. Amputim i gishtit të II-të deri V-të:

a) gishti tregues	12%	10%
b) gishti i mesëm dhe i vogël	8%	6%
c) gishti i unazës	4%	3%

Shënim: Për humbjen e një falange nga gishti II-V-të, caktohet 1/3 e përqindjes së humbjes së gishtit.

5.1.5.5. Amputim i të gjithë gishtave të dorës :	Anesia Dominante	Jo Dominante
a) të njëjës dorë.....	42%	40%
b) të dy duarve		70%

5.1.5.6. Ankiloza e gishtit të madh në pozitë të favorshme:

a) në të dy nyjet e gishtit	15%	13%
b) në nyjen MCP (metakarpofalangeal)	8%	7%
c) në nyjen IP (interfalangeale)	4%	3%

5.1.5.7. Ankiloza e të dy nyjeve të gishtit të madh në pozitë jo

funksionale (fleksion ose ekstension i plotë)	18%	15%
---	-----	-----

5.1.5.8. Ankiloza e gishtave të tjerë në pozitë të favorshme:

a) gishti tregues	6%	5%
b) gishti i mesëm	5%	4%
c) gishti i unazës	4%	3%
d) gishti i vogël	4%	3%

5.1.5.9. Ankiloza e gishtave të tjerë në pozitë jo funksionale:

a) gishti tregues	8%	7%
b) gishti i mesëm	7%	6%
c) gishti i unazës	6%	5%
d) gishti i vogël	6%	5%

5.1.5.10. Lëvizshmëria e zvogëluar në një nyjë të gishtit tregues:

a) në shkallë të lehtë	2.5%	2%
b) në shkallë të rëndë	3%	2.5%

5.1.5.11. Lëvizshmëria e zvogëluar në një nyjë të gishtit tregues :

a) në shkallë të lehtë	2%	1.5%
b) në shkallë të rëndë	3%	2.5%

5.1.5.12. Lëvizshmëria e zvogëluar në një nyjë të gishtave të tjerë:

a) në shkallë të lehtë	1%	1%
b) në shkallë të rëndë	1.5%	1.5%

Pika 5.2. Gjymtyrët e poshtëm

5.2.1. Amputimet

5.2.1.1. Humbja e të dyja kofshëve :

- a) pa mundësi trajtimi protetik**90%**
- b) me mundësi trajtimi protetik**70%**

5.2.1.2. Eksartikulimi i këmbës në kyçin e kofshës.....65%

5.2.1.3. Humbja e kofshës në 1/3 e sipërme, mbetja e papërshtatshme për protezë60%

5.2.1.4. Humbja e kofshës në 1/3 e sipërme, mbetja e përshtatshme për protezë50%

5.2.1.5. Egzartikulimi i gjurit.....40%

5.2.1.6. Humbja e dy nëngjunjëve (kërcinjët), mbetja e papërshtatshme për protezë..... 65%

5.2.1.7. Humbja e dy nëngjunjëve (kërcinjët), mbetja e përshtatshme për protezë.....60%

5.2.1.8. Humbja e nëngjurit (kërcirit) cungu i pa përshtatshëm për protezë.....45%

5.2.1.9..Humbja e nëngjurit (kërcirit) cungu i përshtatshëm për protezë.....40%

5.2.1.10. Humbja e të dy kërcive, cungu i përshtatshëm për protezë.....60%

5.2.1.11. Humbja e të dy kërcive, cungu i pa përshtatshëm për protezë.....75%

5.2.1.12. Humbja e të dyja shputave55%

5.2.1.13. Humbja e një shpute35%

5.2.1.14. Humbja e një shpute në vijën Chopari25%

5.2.1.15. Humbja e shputës në vijën Lisfranc30%

5.2.1.16. Amputimi transmetatarsal25%

5.2.1.17. Humbja e kockës së I-rë dhe V-stë metatarsale 5%

5.2.1.18. Humbja e kockës së II, III dhe IV-të metatatarzale, (per secilin)3%

5.2.1.19. Humbja e të gjithë gishtave të shputës së një këmbë20%

5.2.1.20. Humbja e gishtit të madh të shputës:

- a) humbja nga nyja distale e gishtit**5%**
- b) humbja e plotë e gishtit**10%**

5.2.1.21. Humbja e plotë e gishtave II-V, në shputë, për secilin2,5%

5.2.1.22. Humbja e pjesërishtme e gishtave II-V, në shputë, për secilin1%

***Shënim:** Shtangimi i nyjeve intrafalangeale të gishtit II-V, në pozitë të shtrirë ose lëvizshmëria e zvogëluar e këtyre nyjeve nuk paraqet invaliditet.*

5.2.2. Kofsha

5.2.2.1. Shtangimi i plotë i kyçit të kofshës në pozitë funksionale të volitshme.....30%

5.2.2.2. Shtangimi i plotë i kyçit të kofshës në pozitë funksionale të papërshtatshme40%

5.2.2.3. Shtangim i i plotë i të dy kyçeve të kofshës70%

5.2.2.4. Nxjerrja traumatike e vjetër e pa reponuar e kyçit të kofshës.....40%

5.2.2.5. Pseudoartroza e qafës së femurit me shkurtim45%

5.2.2.6. Artroza deformuese postraumatike e kyçit të kofshës pas thyerjes me lëvizje të zvogëluar të kyçit me verifikim të radiografive apo metodave dhe mjeteve të tjera bashkëkohore, krahasuar me të shëndoshin:

a) në shkallët lehtë, zvogëlim gjer në 1/3 e lëvizshmërisë së nyjës, gjer.....15%

b) në shkallë të mesme, zvogëlim gjer në 2/3 e lëvizshmërisë së nyjës25%

c) në shkallë të rëndë, zvogëlim mbi 2/3 e lëvizshmërisë së nyjës.....5%

5.2.2.7. Endoproteza e kyçit të kofshës.....30%

5.2.2.8. Lëvizshmëri e zvogëluar e kyçit të kofshës krahasuar me të shëndoshin:

a) në shkallët lehtë, zvogëlim gjer në 1/3 e lëvizshmërisë së nyjës, gjer10%

b) në shkallë të mesme, zvogëlim gjer në 2/3 e lëvizshmërisë së nyjës.....15%

c) në shkallë të rëndë, zvogëlim mbi 2/3 e lëvizshmërisë së nyjës25%

5.2.2.9. Pseudoartroza e femurit.....45%

5.2.2.10. Shërim jo i drejtë i thyerjes së femurit në këndin:

a) 10-20 shkallë, gjer10%

b) mbi 20 shkallë15%

5.2.2.11. Osteomioliti kronik me fistulë10%

5.2.2.12. Shenjat e mëdha dhe të thella në muskujt e kofshës dhe nëngjurit si dhe hernitë traumatike të muskujve të kofshës dhe nëngjurit pa çrregullim të funksionit

të nyjës, gjer në10%

5.2.2.13. Ndryshimi cirkulatore, pas dëmtimit të enëve të mëdha të gjakut në këmbë:

a) të nëngjurit, gjer në10%

b) kofshës, gjer në20%

5.2.2.14. Shkurtimi i këmbës si pasojë e thyerjes:

a) 2 – 4 cm, gjer në10%

b) 4 – 6 cm, gjer në15%

c) mbi 6 cm.....20%

5.2.3. Gjuri dhe Kërciri

5.2.3.1. Shtangim i gjurit:

a) në pozitë të përgjithshme funksionale (gjer në 10 shkallë) të fleksionit..... 25%

b) në pozitë të papërshtatshme funksionale35%

5.2.3.2. Artroza deformuese e gjurit pas lëndimit të pjesëve nyjore me lëvizshmëri të zvogëluar, me verifikim të radiografive apo metodave dhe mjeteve bashkëkohore, të krahasuar me të shëndoshin:

a) në shkallët lehtë, zvogëlim gjer në 1/3 e lëvizjes (91°-135°), gjer.....15%

b) në shkallë të mesme, zvogëlim gjer në 2/3 e lëvizjes(46°-90°).....20%

c) në shkallë të rëndë, zvogëlim mbi 2/3 e lëvizjes (0°-45°),.....30%

5.2.3.3. Lëvizshmëri e zvogëluar e nyjës së gjurit, krahasuar me të shëndoshin:

a) në shkallët lehtë, zvogëlim gjer në 1/3 e lëvizjes (91°-135°), gjer10%

b) në shkallë të mesme, zvogëlim gjer në 2/3 e lëvizjes (46°-90°),15%

c) në shkallë të rëndë, zvogëlim mbi 2/3 e lëvizjes (0°-45°),.....20%

5.2.3.4. Fleksion i zvogëluar i gjurit për më pak se 15 shkallë.....5%

5.2.3.5. Lëshim i gjurit pas lëndimit të kapsulës dhe aparatit ligamentoz, krahasuar me të shëndoshin:

a) tolerim në një drejtim, gjer.....10%

b) tolerim në dy drejtime15%

c) tolerim i plotë (bartje e përhershme e aparatit ortopedik) 40%

5.2.3.6. Endoproteza e gjurit..... 25%

5.2.3.7. Dëmtimi i meniskusit me pengesa, përsëritëse ose gjendja pas largimit operativ të meniskut5%

5.2.3.8. Trup artikular i lirë në nyjë i krijuar pas dëmtimit.....	5%
5.2.3.9. Pengesa funksionale pas largimit të patellës (kupës së gjurit):	
a) patella e larguar pjesërisht	5%
b) patella e larguar tërësisht	15%
5.2.3.10. Sinoviti traumatik i përsëritur i gjurit dhe hemartroza / ose condromalicia traumatike e patelës	10%
5.2.3.11. Pseudoartroza e tibies	30%
5.2.3.12. Shërim jo i plotë i thyerjes së nëngjurit me deformim valgus, varus ose recurvatus, krahasuar me të shëndoshin:	
a) prej 5 – 15 shkallë	10%
b) mbi 15 shkallë	15%
5.2.3.13. Osteomielit kronik i tibies.....	15%
5.2.3.14. Osteomielit kronik o fibules ose pateles.....	10%
5.2.3.15. Gjendje pas ruptures së tendinit të Achilit.....	10%
 5.2.4. Kyçi i këmbës dhe shputa	
5.2.4.1. Ankiloze e artikulacionit të këmbës :	
a) në pozitë funksionale.....	15%
b) në pozitë jo funksionale (fleksioni plantar mbi 10 shkallë)	20%
5.2.4.2. Lëvizshmëri e zvogëluar (kontraktura) e artikulacionit të këmbës :	
a) në shkallët lehtë, zvogëlim gjer në 1/3 e lëvizshmërisë së nyjës,	5%
b) në shkallë të mesme, zvogëlim gjer në 2/3 e lëvizshmërisë së nyjës	10%
c) në shkallë të rëndë, zvogëlim mbi 2/3 e lëvizshmërisë së nyjës	15%
5.2.4.3. Artroza posttraumatike e artikulacionit të këmbës me kufizim lëvizjeve:	
a) në shkallë të lehtë	10%
b) në shkallë të mesme	15%
c) në shkallë të rëndë	25%
5.2.4.4. Endoproteza e artikulacionit të këmbës.....	25%
5.2.4.5. Instabilitet i artikulacionit pas dëmtimit ligamentoz(MR-CT-UZ).....	10%

5.2.4.6. Ankiloza:

- a) në nyjen Chopart4%
- b) në nyjen Lisfranc4%

5.2.4.7. Ankiloza:

- a) e nyjes së MTP të gishtit të madh 7%
- b) e nyjes IP të gishtit të madh4%
- c) e të dy nyjeve në pozitë flektore10%
- d) e gishtit II-V në pozitë ekstenzore1%
- e) e gishtit II-V në pozitë flektore1.5%

5.2.4.8. Zgjerim traumatik i morsetës maleolare, nga dëmtimi kockor-ligamentoz.....15%

5.2.4.9. Deformimi posttraumatik i shputës, pes excavatus, pes planovalgus, pes equinus, pes varus:

- a) në shkallë të lehtë, gjer në.....10%
- b) në shkallë të rëndë.....20%

5.2.4.10. Deformimi i kalkaneusit pas thyerjes shtypëse , 15%

5.2.4.11. Deformimi i talusit pas thyerjes pa artrozë deformuese, të nyjes talokrurale20%

5.2.4.12. Thyerjet e izoluara të kockave të tarsale pa ndonjë deformim të madh.....5%

5.2.4.13. Deformimi i një ashti metatarsal pas thyerjes për secilin (por jo më shumë se 10%)..3%

5.2.4.14. Deformimi më i madh i metatarsusit pas thyerjes së kockës metatarzale, gjer.....10%

5.2.4.15. Shtangim i plotë i nyjës distale të gishtit të madh2,5%

5.2.4.16. Shtangim i plotë i nyjës proksimale të gishtit të madh ose të nyjeve.....5%

5.2.4.17. Shtangim i nyjës proksimale të gishtërinjve II-V, për secilin gisht1%

5.2.4.18. Deformimi ose shtangimi i gishtit II-V, në këmbë të mbledhur (digitus flexus), për secilin gisht1,5%

5.2.4.19. Defekte të mëdha në thembër ose taban pas lëndimit të pjesëve të buta:

- a) sipërfaqja gjer 1/2 e tabanit, gjer10%
- b) sipërfaqja mbi 1/2 e tabanit, gjer15%

Shënim: Në rastet e vlerësimit të konsolidimit të frakturave, ekzaminimi duhet kryhet jo më parë se 6 muaj pas aksidentit.

Pika 5.3. Pasojat pas dëmtimit të nervave periferike të gjymtyrëve:

5.3.1. Paralizë e pleksusit brakial.....	50%
5.3.2. Paralizë e pjesshme e pleksusit brakial(Erb ose Klumpke).....	35%
5.3.3. Paralizë e n.aksilar.....	15%
5.3.4. Paralizë e n.radial.....	25%
5.3.5. Paralizë e n.median.....	20%
5.3.6. Paralizë e n.ulnar.....	15%

Shënim: Përqindjet e mësipërme i referohen dorës dominante, për dorën jo dominante përqindja ulet me 5%.

5.3.7. Paralizë e n.femoral e njëanshme	15%
5.3.8. Paralizë e n.femoral e dyanshme.....	25%
5.3.9. Paralizë e n.tibial e njëanshme.....	20%
5.3.10. Paralizë e n.tibial e dyanshme.....	30%
5.3.11. Paralizë e n.peroneus e njëanshme.....	20%
5.3.12. Paralizë e n.peroneus e dyanshme.....	30%
5.3.13. Paralizë e n.gluteal e njëanshme.....	10%
5.3.14. Paralizë e n.gluteal e dyanshme.....	15%
5.3.15. Paralizë e n.ishiatik i njëanshem.....	30%
5.3.16. Paralizë e n.ishiatik i dyanshem.....	40%

Shënim: Për pareze të nervave caktohet maksimalisht gjer në $\frac{1}{2}$ e invaliditetit të caktuar për paralizë të atij nervi.

Pika 5.4. Sekuelat në shtyllën kurrizore (Medula dhe Vertebrat)

5.4.1. Pasojat (sekuelat) motorike dhe sensomotore me origjinë medulare :

5.4.1. Tetraplegji e plotë nga vertebra C2 deri te C6.....	100%
5.4.2. Tetraplegji e plotë nën vertebren C6.....	95%
5.4.3. Paralizë e plotë e gjymtyrëve të poshtëm (paraplegji) me humbje të kontrollit të sfinktereve.....	75%
5.4.4. Paralizë e plotë e gjymtyrëve të poshtëm(paraplegji) me kontroll të ruajtur t sfinktereve.....	60%
5.4.5. Tetrapareza, pacienti lëviz me ndihmën e të tjerëv.....	70%
5.4.6. Tetrapareza, pacienti lëviz pa ndihmën e të tjerëve.....	30%
5.4.7. Tripareza, pacienti lëviz me ndihmën e të tjerëve.....	60%

5.4.8. Tripareza, pacienti lëviz pa ndihmën e të tjerëve.....	25%
5.4.9. Parapareza, pacienti lëviz me ndihmën e të tjerëve.....	45%
5.4.10. Parapareza, pacienti lëviz pa ndihmën e të tjerëve.....	15%

5.4.2. Pasojat e dëmtimeve të vertebrave.

5.4.1. Zvogëlim i lëvizshmërisë dhe dhimbjet pas dëmtimit të indeve të buta të qafës, pa instabilitet.....	3%
--	----

5.4.2. Zvogëlim i lëvizshmërisë pas thyerjes së vertebrave të qafës (pa dëmtim të medules):

a) në shkallë të lehtë	5%
b) shkallë të mesme	10%
c) shkallë të rëndë	20%

5.4.3. Lëvizshmëri e zvogëluar e shtyllës kurrizore pas frakturave të vertebrave të regjionit torakal :

a) në shkallë të ultë,	5%
b) shkallë të mesme,.....	7%
c) shkallë të rëndë,	10%

5.4.4. Lëvizshmëri e zvogëluar e shtyllës kurrizore pas frakturave të vertebrave të regjionit lumbar:

a) në shkallë të ulur.....	5%
b) shkallë të mesme,	10%
c) shkallë të rëndë,	25%

5.4.5. Thyerje e vazhdueshme (serike) e tre ose më shumë zgjatimeve spinoze,

5.4.6. Thyerje e vazhdueshme (serike) e tre ose më shumë zgjatimeve transverse,

5.4.7. Koksigidinia posttraumatike

Pika 5.5. Kockat e legenit (Pelvisi)

5.5.1. Thyerjet e shumëfishta të kockave të legenit me deformim të rëndë ose me denivelim të nyjeve sakro-iliake dhe pubike	30%
---	-----

5.5.2. Simfizioliza me largim horizontal dhe / ose vertikal:

a) me madhësi 1 cm	10%
b) me madhësi 2 cm	15%
c) me madhësi mbi 2 cm	25%

5.5.3. Thyerja e njërës kockë të illiumit me largim	10%
5.5.4. Thyerja e të dy kockave të illiumit me largim	15%
5.5.5. Thyerja e kockës pubike ose ischiadike me largim	10%
5.5.6. Thyerje e dy kockave pubike ose ischiadike me largim	20%
5.4.7. Thyerja e kockës sakrale me largim	10%
5.5.8. Thyerja e kockës kokcigeale:	
a) me largim ose me fragment te thyer i larguar kirurgjikisht	5%
b) e larguar në mënyrë operative	10%

***Shënim:**Thyerjet e kockave të legenit (pelvikut) që janë ngjitur pa largim e pa pengesa funksionale objektive, nuk caktohet invaliditet.*

Art. 6 Pasojat traumatike të lëkurës nga djegjet dhe flokëve

6.1. Vrajat (cikatricet) e thella në trup pas djegieve apo defekteve pa pengim të motilitetit:	
a) gjer në 10% të sipërfaqes trupore, gjer në	5%
b) gjer në 20% të sipërfaqes trupore, gjer në	10%
c) mbi 20% të sipërfaqes trupore, gjer në	15%
6.2. Vrajat (cikatricet) e thella në trup pas djegieve apo defekteve me pengesa të motilitetit:	
a) gjer në 10% të sipërfaqes trupore, gjer në.....	10%
b) gjer në 20% të sipërfaqes trupore, gjer në.....	20%
c) mbi 20% të sipërfaqes trupore, gjer në	30%
6.3. Humbja e flokëve tek meshkujt:	
a) 1/3 e sipërfaqes së flokëve	5%
b) 1/2 sipërfaqes së flokëve	10%
c) krejt flokët	30%
6.4. Humbja e flokëve tek femrat:	
a) 1/3 e sipërfaqes së flokëve	10%
b) 1/2 sipërfaqes së flokëve	20%
c) krejt flokët	40%